

# Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва інституту / факультету)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(назва кафедри)



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор / декан

проф. І.М. Фодчук

Сергій 20 24 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компоненту

Історія і теорія дизайну в мистецтві

(назва освітнього компоненту)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

**Освітньо-професійна програма** образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

**Спеціальність** 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(вказати: код, назва)

**Галузь знань** 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

**Рівень вищої освіти** другий магістерський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаним освітнім компонентом)

**Мова навчання** українська

(вказати: на якій мові читається освітній компонент)

Чернівці 2024 рік

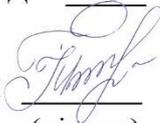
Робоча програма освітнього компоненту «Історія і теорія дизайну в мистецтві» складена відповідно до освітньо-професійної програми Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (26.03.2024р.). Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Галузь знань: 02 Культура і мистецтво.

Розробники: Салевич Іван Миколайович – доцент кафедри АБДПМ,  
Заслужений художник України

Викладачі: Салевич Іван Миколайович – доцент кафедри АБДПМ,  
Заслужений художник України

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри  Жаворонкова М.І.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету  Євгенія Новак  
(підпис)

## 1. Пояснювальна записка

**Мета навчальної дисципліни** формування у студентів професійних компетентностей, спрямованих на вивчення історичного досвіду дизайну, усвідомлення закономірностей його розвитку та вміння аналізувати еволюцію дизайнерських практик у цій галузі художньої культури на прикладі видатних історичних і сучасних взірців.

### **Завдання вивчення навчальної дисципліни.**

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- поглиблення і систематизація знань з обраного фаху;
- створення відчуття професійної приналежності до обраного фаху на рівні критичного аналізу досягнень дизайну у світовій художній культурі;
- забезпечення необхідної теоретичної підготовки студентів до професійної діяльності.

У результаті вивчення курсу студенти згідно з вимогами освітньо-професійної програми повинні:

- **знати** сучасні методологічні принципи і методичні прийоми аналізу творів дизайну; основні періоди його становлення, провідних майстрів і їхні твори; теоретичні закономірності динаміки дизайну та закони функціонування художнього твору цієї мистецької сфери; естетичні проблеми дизайну.

- **вміти** володіти фаховою термінологією; визначати стилі і напрямки дизайну, особливості національних шкіл; виконувати пошук інформації стосовно дизайнерського об'єкту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; аналізувати процес розвитку історії дизайну; використовувати отримані знання та практичні навички з історії дизайну;

- мати навички аналізу творів дизайну, роботи з фаховими літературними джерелами та інформаційно-комунікаційними технологіями, аналізу і синтезу інформації, використовувати отримані знання з історії дизайну в практичній діяльності.

## 2. Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Інтелектуальна власність» здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

**ЗК1.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

**ЗК2.** Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

**ЗК3.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

**ЗК4.** Здатність працювати в міжнародному мистецькому контексті.

**ЗК5.** Здатність розробляти та керувати проектами.

**ЗК6.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

**ЗК7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- СК1.** Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образноасоціативну мову при створенні художнього образу.
- СК2.** Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- СК3.** Здатність використовувати знання та практичні навички з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту образотворчого твору.
- СК4.** Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науковопедагогічної діяльності.
- СК5.** Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва.
- СК6.** Здатність до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури і мистецтва та мистецьких процесів.
- СК7.** Здатність володіти категоріальним апаратом, інструментарієм сучасного мистецтвознавчого аналізу стилістичних течій та художніх творів; основними творами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Інтелектуальна власність» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

- ПРН1.** Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого мистецтва.
- ПРН2.** Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- ПРН3.** Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.
- ПРН4.** Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культурио-мистецьких процесів.
- ПРН5.** Вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, представляти результати діяльності у вітчизняному та зарубіжному науковому і професійному середовищі.
- ПРН6.** Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

**3. Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни**  
**Загальна інформація**

Форма навчання	Рік з підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	4.0	120	15		15			90		залік
Заочна												

**Структура змісту навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 1. Розвиток дизайну від стародавніх часів до межі XIX і XX ст.</b>												
Тема 1. Основні етапи розвитку дизайну: від перших форм предметно-художньої діяльності до сьогодення.		1											
Тема 2. Європейська художньо-проектна культура доби «бароко», «рококо», «ампіру».		2											
Тема 3. Промислова революція на Заході та її вплив на розвиток промислового дизайну		2											
Тема 4. Загальноєвропейський рух за оновлення мистецтв і ремесел.		2											
Разом за ЗМ1		7											
<b>Теми лекційних занять</b>	<b>Змістовий модуль 2. Шляхи розвитку дизайну у XX – на початку XXI ст.</b>												
Тема 1. Промислове мистецтво «нового часу»,		1											

формування платформи сучасного дизайну													
Тема 2. Баухауз і ВХУТЕМАС – ВХУТЕІН як перші дизайнерські школи нового типу		1											
Тема 3. Школа М.РаєвськоїІванової і подальший розвиток дизайнерської освіти і дизайнерської діяльності в Харкові.		2											
Тема 4. Дизайн Заходу і Далекого Сходу ХХ ст. Основні національні школи.		2											
Тема 5. Антифункці - оналізм і «нова хвиля» в західному дизайні кін. ХХ – поч. ХХІ		2											
Разом за ЗМ 2		8											
<b>Усього годин</b>		<b>15</b>											

### *Тематика семінарських занять*

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1	Стан європейської проектної культури в ХІХ ст.	1
2	Бароко, рококо та ампір в образотворчому мистецтві та дизайні	1
3	Промислове мистецтво в умовах розвитку капіталістичного засобу виробництва	1
4	Органічний модерн Гауді	2
5	Промислове мистецтво Німеччини поч. ХХ ст	2
6	Творчість Малевича та його послідовників	2
7	Поп-арт і оп-арт в мистецтві і дизайні	2
8	Національні школи дизайну	2
9	Постмодернізм в дизайні і архітектурі	2
	<b>Всього</b>	<b>15</b>

### *Самостійна робота студента*

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Протодизайн (предметний світ стародавнього світу і середніх віків. Леонардо да Вінчі).	9

2	Періодизація основних архітектурно-художніх стилів	9
3	Веркбунд та його вплив на розвиток дизайну	9
4	Національні риси модерну в різних країнах світу	9
5	Функціоналізм, його принципи, особливості, представники	9
6	Модернізм як загальний напрямок в мистецтві ХХ ст.	9
7	Ар-деко у світі й Україні	9
8	Піонери американського дизайну	9
9	Хай-тек в дизайні й архітектурі	9
10	«Мемфіс» як виразник постмодернізму в дизайні	9
	<b>Всього</b>	<b>90</b>

\* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

#### **4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни**

**Методи навчання:** поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

- наочні методи: спостереження, ознайомлення, демонстрація;
- практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, аналіз подій, самостійна робота (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання завдань: конспектування, анотування, написання есе, створення презентацій, ментальних карт); відеометод: дистанційні, мультимедійні.

#### **5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни**

F	2(незадовільно)	Повна відсутність елементарних практичних навичок. Робота не відповідає вимогам. Перекладання з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перекладання
FХ	2(незадовільно)	На рівні розпізнання виконання окремих фрагментів зображення, результат роботи не відповідає вимогам. Незадовільно з можливістю повторного складання.
E	3(задовільно)	Низький рівень образотворчих умінь, примітивність зображення. Грубі порушення композиційного вирішення, відсутність об'єму форми, незавершеність роботи.

		Результат відповідає достатньому рівню якісних показників.
D	3(задовільно)	При досить невисокому рівні образотворчої грамоти робота приваблює особистим ставленням до виконання. Частково відповідає вимогам кваліфікаційної характеристики. Допущені помилки в композиційному вирішенні, побудові та моделюванні форми, передачі об'єму. Результат роботи відповідає задовільному рівню якісних показників.
C	4(добре)	Роботі властиві добрий рівень теоретичних знань, відтворена значна кількість образотворчих властивостей постановки. Допущені незначні порушення в композиційному вирішенні та передачі форми в просторі. Результати роботи відповідають доброму рівню якісних показників.
B	4(добре)	Під час виконання скульптурних завдань здобувач освіти демонструє навички та вміння, що відповідають вимогам програми навчання. Досягає художньої виразності в більшості творчих навчальних завдань, цілісно веде роботу, але мають місце незначні недоліки виконання, порушення етапів виконання або охайності оформлення завдання, інколи потребує підказок викладача. Добре володіє вивченими скульптурними матеріалами, інструментами та прийомами.
A	5(відмінно)	Впевнено та якісно виконує завдання програми навчальної дисципліни «Скульптура». Володіє графічними та живописними техніками для створення переконливого ескізу до заданих завдань. Втілює художній образ у власних творчих роботах. Самостійно працює над завданням, правильно веде роботу на всіх етапах виконання. Охайно виконує завдання та презентує його. Вільно володіє опанованими скульптурними матеріалами, інструментами та прийомами.

**5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.**

## 5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

## 5.3. Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalno-ho-universytetu.pdf> ;

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» [https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu\\_2024.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)

## 6. Форми поточного та підсумкового контролю • Поточний контроль

*Попередній контроль* здійснюється з діагностичною метою перед вивченням нового модуля чи теми, засвоєння якого має ґрунтуватись на раніше вивченому матеріалі або на початку навчального семестру для з'ясування рівня підготовки студентів з освітнього компонента, щоб намітити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Попередній контроль може проводитись у формі контрольного зрізу на залишкові знання з обов'язковим аналізом результатів в кожній академгрупі.

**Поточний контроль** здійснюється у повсякденній навчальній роботі, він полягає у систематичному спостереженні викладача за навчальною діяльністю студентів на занятті і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Перед студентами, які не засвоїли матеріалу модуля, не виконали практичного завдання чи отримали бали на початковому рівні, ставиться вимога обов'язкового його доопрацювання; для цього їм надається необхідна допомога і визначається термін повторного рубіжного контролю.

Студент має право на перездачу змістовного модуля, щоб отримати більшу кількість балів.

**Підсумкове оцінювання** здійснюється наприкінці семестру або по завершенню вивчення навчальної дисципліни. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи. Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом.

Оцінка, отримана студентом під час заліку, є основною оцінкою, яка вказує на рівень підготовки студента.

**6.1. Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни – перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни.**

**1. В якому столітті почали згадувати про дизайн?**

- а. в XVII столітті
- б. в XVI столітті
- с. в XIV столітті

**2. Що відноситься до об'єкту дизайну?**

- а. всі речі
- б. тільки одна річ
- в. річ, що модифікується завдяки економіки
- г. річ, що модифікується завдяки дизайну

**3 У чому виступає мета дизайну?**

- а. у створюванні проблем проектування
- б. у вирішенні проблем проектування
- в. у зв'язку із зростанням чисельності офісів

**4. До груп етапів дизайну входить:**

- а. тестування
- б. презентація
- в. збір інформації
- г. дизайн рішення
- д. художній дизайн

**5.Класицизм - це**

- а. це предмети
- б. це не предмети, а лінії

**6.Симетрія -**

- а. дизайн інтер'єру
- б. дизайн розміщення предметів

**7.Які лінії застосовуються при класичному дизайну?**

- а. неправильні
- б. тільки правильні

**8.Чи відносяться до класичного дизайну елементи:**

- а. чіткі лінії
- б. паркет
- в. кераміка викладена шаховим порядком
- г. люстри в центрі стелі
- д. шовк
- е. шпалери насиченого червоного кольору

## 9. Чи можна використовувати меблі в класичному стилі для поділу зон?

- а. так
- б. ні

## 10.Що відноситься до історичного стилю?

- а. Єгипетський
- б. Модерн
- в. Китайський
- г. Неокласицизм
- д. Ренесанс
- е. Кантрі
- ж. Кітч
- з. Бароко

## Рекомендована література

### Основна

1. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 203 с.
2. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті проектної культури. – Х.: Колорит, 2005. – 243 с.
3. Даниленко В. Дизайн Центрально-Східної Європи: Монографія. – Х.: ХДАДМ, 2009. – 172 с.
4. Даниленко В. Майбутнє європейського дизайну: Чехія. Польща. Україна. – Х.: Колорит, 2002. – 197 с.
- 5.Константинов В., Соколюк Л., Нікуленко С. Сторінки історії. У к.н.:оків вищої художньої школи Харкова. Х.: ХХПІ, 1996

### Додаткова

1. Вуек А. Міфи и утопи архітектури ХХ ст. – Х.: ХДАДМ, 1990
2. Кес Д. Стилi меблi (пер. с венг.). – Видав., АН Венгрії, Будапешт, 1990
3. Хан-Магомедов С. Юго-Леф і конструктивізм. – М.: Ладья, 2000
4. Аронов В. Теоретичні концепції зарубіжного дизайну. М.: ВНИИТЭ, 1992
5. Бойчук А., Даниленко В., Устинов А. Харківська школа дизайну. М.: ВНИИТЭ, 1991
6. Даниленко В.Я. Основи дизайну: Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1996.